

Warszawa, 2 czerwca 2021r.
KL/223/163/AM/2021

Pan
Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,

Pani
Wanda Zwinogrodzka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu

Szanowni Państwo,

w nawiązaniu do zaproszenia do konsultacji publicznych projektu *ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego* (UD 208), Konfederacja Lewiatan, w załączeniu, przedstawia stanowisko do projektu ustawy.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

Pan Andrzej Nowarski - Pełnomocnik Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do spraw uprawnień artysty zawodowego

Załącznik:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan wobec projektu ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego (UD 208).

**Stanowisko Konfederacji wobec projektu ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego (UD 208)
(dalej: projekt ustawy).**

W związku z prowadzonymi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konsultacjami publicznymi projektu ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego z dnia 03.05.2021 oraz towarzyszących mu rozporządzeń wykonawczych, przedstawiamy poniżej nasze stanowisko.

1. Skutki społecznie proponowanych rozwiązań

Państwo odgrywa ważną rolę w tworzeniu odpowiednich warunków do rozwoju sztuki i realizacji swobody twórczej przez artystów, którzy za swą twórczość powinni otrzymywać godziwe wynagrodzenie oraz mieć zapewnioną opiekę zdrowotną i emerytalną. W naszej ocenie wartym poparcia jest zasada równego dostępu wszystkich grup zawodowych do uczestnictwa w systemie emerytalnym i opieki zdrowotnej oraz stosowanie zachęt do opłacania składek przez osoby fizyczne i drobnych przedsiębiorców prowadzących działalność artystyczną, którzy dotychczas tego nie dokonywali. Jednocześnie należy wykazać się wrażliwością na potrzeby różnych grup zawodowych tak, aby żadnego sektora nie faworyzować względem pozostałych w tym zakresie.

Z niepokojem odnotowaliśmy przedstawione w projekcie ustawy założenia dotyczące źródeł i zasad finansowania proponowanego funduszu wsparcia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne dla najmniej zarabiających artystów, a mianowicie znaczące rozszerzenie tzw. „opłaty reprograficznej”. W przeciwieństwie do systemu obowiązującego innych pracowników oraz przedsiębiorców, w przypadku sektora kultury to nie na pracownikach i pracodawcach miałby spoczywać główny obowiązek finansowania składek, lecz na konsumentach i przedsiębiorcach, którzy ani nie korzystają z wytworów kultury danych artystów, ani nie zatrudniają ich. Tworzy to niejako równoległy wobec obowiązującego w Polsce i niesprawiedliwy społecznie system wsparcia, który zamiast wspierać artystów w rozwoju i przedsiębiorczości artystycznej, gratyfikować będzie ich małą aktywność zawodową.

Wszelkie propozycje dotyczące wsparcia dla artystów powinny opierać się o zasady sprawiedliwości społecznej i równego traktowania obywateli oraz uwzględniać rozwiązania rozwojowe, które pomogłyby artystom w docieraniu z ich twórczością do szerokiego grona odbiorców i uzyskiwaniu godziwych dochodów umożliwiających samodzielne opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Byłoby to zgodne z szeroko rozwijaną w innych krajach europejskich, ale także w Polsce, ideą przedsiębiorczości artystycznej, zgodnie z którą artystów (szczególnie młodych w ramach kształcenia zawodowego) należy doposażyć w wiedzę i umiejętności odnalezienia się na rynku ze swoją działalnością artystyczną i budowania swojej kariery jako artysty. Szereg uczelni artystycznych w Polsce

LEWIATAN

już realizuje zajęcia z tego zakresu, wspierając młodych artystów w aktywnej postawie zamiast przyjmowania biernej roli osoby oczekującej wsparcia ze środków publicznych.

Z założenia, działalność artysty zawodowego powinna umożliwiać utrzymanie się i opłacanie składek, podobnie jak każda inna działalność zawodowa i gospodarcza. Niezależnie od zachowania 50-procentowych kosztów uzyskania przychodów dla artystów, rozwiązania ułatwiające prowadzenie działalności powinny być dostępne dla artystów na takich samych zasadach jak dla innych osób prowadzących działalność gospodarczą (w tym dostępność ulgi na start i ulgi dla mikroprzedsiębiorców). Z punktu widzenia równego traktowania obywateli trudno zgodzić się z użytą w Ocenie Skutków Regulacji argumentacją, że opcję traktowania artystów jak mikroprzedsiębiorców, czy prowadzenia przez nich działalności gospodarczej uznano za zbyt uciążliwą, m.in. z uwagi na konieczność prowadzenia księgowości. W przypadku innych zawodów wykonywanych w ramach prowadzenia działalności gospodarczej (czyli poza umową o pracę/umową zlecenia) państwo nie identyfikuje bynajmniej takiej uciążliwości, jak też nie zapewnia wsparcia finansowego w postaci częściowego opłacania składek. Jeżeli obywatel chce utrzymać się z prowadzonej działalności gospodarczej (np. jednoosobowej), musi sam zadbać o to, aby sprzedawane przez niego produkty czy usługi znalazły odpowiednią grupę odbiorców. Tymczasem, w przypadku działalności artystycznej, projekt zakłada, że sam fakt uzyskania statusu artysty zawodowego (do czego uprawnia m.in. ukończenie studiów artystycznych) umożliwia uzyskanie znaczącej dopłaty do składek, bez względu na wymiar wykonywanej twórczości artystycznej i na to, czy jest zainteresowanie i zapotrzebowanie odbiorców na twórczość artystyczną danej osoby, czy też nie.

Rozumiemy i doceniamy ważną rolę sztuki w życiu społecznym i widzimy tu istotną rolę państwa w jej wspieraniu, uważamy jednak, że kosztów finansowania części składek społecznych i zdrowotnych artystów nie powinno przerzucać się na obywateli i przedsiębiorstwa. Tymczasem projektowane przepisy odniosą taki skutek.

Zaskakującym jest, że w Ocenie Skutków Regulacji projektodawca nie uwzględnił w ogóle wpływu proponowanych przepisów na konsumentów, mimo że wzrost cen detalicznych urządzeń objętych opłatą reprograficzną jest nieunikniony. Warto zauważyć, że podobna sytuacja miała miejsce przy wprowadzaniu tzw. „podatku cukrowego”, gdzie ustawodawca mylnie zakładał, że nałożenie nowej daniny na przedsiębiorców nie przełoży się na wzrost cen detalicznych, tymczasem ceny produktów objętych ustawą wystrzeliły w górę. Pragniemy przypomnieć, iż także Federacja Konsumentów, wskazywała w swoim stanowisku, że proponowana w projekcie ustawy o statusie artysty zawodowego zmiana opłaty uderzy w konsumentów i zwiększy skalę wykluczenia cyfrowego Polaków. W efekcie wprowadzenia proponowanych zmian w zakresie opłaty reprograficznej wszyscy obywatele (także ci osiągający niskie dochody i nie mogący liczyć na szczególnie traktowanie przez państwo) kupując urządzenia objęte nową opłatą (w tym sprzęt niezbędny do nauki i pracy), będą pośrednio musieli łożyć na artystów, także takich, których twórczość nie odpowiada ich upodobaniom i potrzebom. Bardzo niska

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

marżowość na rynku dystrybucji sprzętu elektronicznego to kolejny czynnik, który spowoduje konieczność podniesienia cen detalicznych.

W tym kontekście nie sposób nie zauważyć, że przedłożone do konsultacji publiczne dokumenty, w szczególności na poziomie OSR i uzasadnienia do projektu rozporządzenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w sprawie typów urządzeń i nośników, od których pobiera się opłatę i wysokości opłat (dalej „projekt rozporządzenia”) zawierają wykluczające się założenia i w tym zakresie wymagają dalszych analiz i poprawy. Mianowicie jak już wyżej wskazano, w OSR Projektodawca zakłada, że opłata nie spowoduje wzrostu płaconych przez konsumentów cen urządzeń i nośników objętych opłatą. Brakuje w OSR jakichkolwiek wyliczeń i analiz, które stanowiłyby podstawę do takich twierdzeń, a OSR ogranicza się w tym zakresie do stwierdzenia – niepopartego żadnymi danymi – że *Przewidywane w ramach regulacji podwyższenie opłaty reprograficznej nie powinno wpłynąć na ceny sprzętu elektronicznego [...] Autorzy projektu zakładają, że producenci sprzętu, by utrzymać konkurencyjność oferowanych produktów będą musieli obniżyć ceny, by zrekompensować wzrost opłaty [...]*. Jak już wiemy analogiczne założenia poczynione podczas prac nad tzw. podatkiem cukrowym nie sprawdziły się i nic nie wskazuje na to, aby miały się sprawdzić w przypadku opłaty reprograficznej. A jednocześnie przedstawione w OSR założenia są wprost sprzeczne z założeniami, jakie zostały przyjęte i wyartykułowane w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia, gdzie projektodawca z kolei przyjął, że nowe zasady pobierania opłaty reprograficznej nie będą miały wpływu na przedsiębiorczość. W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia napisano, bowiem, wprost, że *Rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej oraz, że Rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców*. Nie można się z tym zgodzić, skoro projektowane przepisy nakładają na przedsiębiorców obowiązek wnoszenia opłaty i rozliczania się z niej przed naczelnikiem urzędu skarbowego, a jednocześnie projektodawca zakłada, że przedsiębiorcy wezmą opłatę „na siebie” i nie podniosą cen, które płać konsumenci. Podsumowując, obecne brzmienie dokumentów przedłożonych do konsultacji publicznych prowadzi do wniosku, że z jednej strony projektodawca zakłada (naszym zdaniem niesłusznie), że wprowadzenie opłaty nie spowoduje podniesienia cen urządzeń, a jednocześnie zakłada (także niesłusznie), że wprowadzenie tej opłaty nie wpłynie na przedsiębiorców, którzy mają być obowiązani do jej wnoszenia. Na gruncie ekonomii nie da się pogodzić obu tych założeń w ramach jednego projektu i trzeba przyjąć, że przynajmniej jedno z nich jest błędne i wymaga poprawienia i odpowiedniego uwzględnienia na poziomie analizy i projektowanych dokumentów (w tym w szczególności OSR i uzasadnienia do projektu ustawy i projektu rozporządzenia).

Należy przy tym zwrócić uwagę na kontrowersyjność pomysłu płacenia dodatkowego podatku przez konsumentów (bezpośrednio lub pośrednio) na rzecz artystów, w szczególności w dobie najwyższej dotychczas świadomości i aktywności społecznej w zakresie finansowania legalnych źródeł, czy dotowania wybranych przedsięwzięć artystycznych. Konsumenci chcąc sięgnąć po twórczość artystów,

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

których chcą wspierać swoimi funduszami, opłacają dostęp do ich dzieł, do legalnych źródeł cyfrowych, ale także finansują szereg projektów, które jeszcze nie ujrzały światła dziennego. *Crowdfunding* na rzecz nagrania nowych albumów muzycznych, czy stworzenia jakościowych mediów jak radia internetowe jest zjawiskiem niesłychanie silnym w Polsce i świadczy o świadomym wyborze konsumentów, po jakie treści chcą sięgać i jakich artystów chcą wspierać. Zmuszenie ich do tego, aby wbrew swoim wyborom opłacali podatek na rzecz artystów, po których dzieła nie sięgają może wzbudzić uzasadniony opór społeczny.

2. Niepełny zakres beneficjentów proponowanych rozwiązań

Zwracamy uwagę, że opłaty reprograficzne i opłaty od czystych nośników na gruncie przepisów prawa autorskiego stanowią opłatę za dozwolony użytek wszystkich kategorii utworów chronionych lub przedmiotów praw pokrewnych. Nie znajdujemy podstaw do uprzywilejowania podmiotów uprawnionych do repartycji tych środków w zakresie artystów zawodowych. Nie wszyscy twórcy są artystami. Bardzo istotną część utworów utrwalanych lub kopiowanych stanowią utwory naukowe (w tym publikacje specjalistyczne, podręczniki, materiały edukacyjne), publicystyczne (prasa drukowana, reportaże, telewizyjne serwisy informacyjne), techniczne, itp. Przyznawanie opłat reprograficznych i od czystych nośników w części przewidzianej dla Funduszu Wsparcia wyłącznie artystom zawodowym, jest nieuzasadnione i dyskryminuje inne, poza artystyczne formy twórczości (np. naukowców, dziennikarzy). Prowadzi to do sytuacji, gdy artyści zawodowi uczestniczą w repartycji dwukrotnie a pozostali twórcy jednokrotnie. Dodatkowo, w zakresie praw pokrewnych, zupełnie pominięto dysponentów praw do nadań. W naszej ocenie repartycja opłat reprograficznych i opłat od czystych nośników powinna obejmować wszystkie formy twórczości oraz wszystkie kategorie praw pokrewnych na równych zasadach. Tym samym, odpowiedniej modyfikacji wymagałby art. 57 projektu ustawy w odniesieniu do nowego art. 20 e ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

3. Aspekt podatkowy, w tym konieczność zmiany podstawy naliczania opłat z wartości brutto na wartość netto.

Trudno jest zrozumieć, dlaczego projektodawca przyjął wartość brutto, jako podstawę naliczania opłaty, wprowadzając tym samym niejako „podatek od podatku”.

Ponadto, pobieranie opłat od wartości brutto prowadzi do nieusprawiedliwionego różnicowania różnych grup producentów, dystrybutorów, importerów. Jeżeli na różne urządzenia reprograficzne lub nośniki są lub będą wprowadzane różne stawki VAT, to proponowane przepisy skutkowałyby uprzywilejowaniem podmiotów, które wprowadzają na rynek krajowy urządzenia lub nośniki objęte niższą stawką VAT. Takie nierówne traktowanie przedsiębiorców nie znajduje ani prawnego ani gospodarczego uzasadnienia.

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

Jednocześnie, w naszej ocenie podstawa naliczania opłaty została sformułowana w sposób niejasny (art. 57 pkt 1, nowe brzmienie art. 20 ust. 4 ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych):

„Opłata ma wysokość od 1 do 4 procent:

- 1) kwoty brutto należnej z tytułu pierwszej sprzedaży towaru, o którym mowa w ust. 1,
- 2) wartości rynkowej towaru, o którym mowa w ust. 1, z dnia pierwszego przekazania albo pierwszego przyjęcia w użytkowanie dokonanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”

Nie wiadomo jak rozumieć ten przepis, tj., kiedy podstawą będzie wartość rynkowa – czy urząd wybierze sobie kwotę wyższą, czy chodzi o sytuacje, w których nie będzie kwoty brutto należnej z tytułu pierwszej sprzedaży towaru. Nie jest także dla nas jasne co projektodawca miał na myśli przez pojęcie „przekazania”. Tym samym przepisy te wymagają doprecyzowania.

4. Widelki opłaty na poziomie ustawy.

Nie ma uzasadnienia dla wprowadzania na poziomie ustawy minimalnego poziomu opłaty, tak jak to czyni projekt ustawy. Art. 57 projektu ustawy zakłada dodanie do ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przepisu określającego nie tylko maksymalną, ale również minimalną wysokość stawki. Zwracamy uwagę, że obecnie art. 20 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewiduje jedynie górną wysokość opłaty (w wysokości 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników). Takie rozwiązanie jest z wszelkich miar uzasadnione i wymaga utrzymania na gruncie projektowanej ustawy. Obecne rozwiązanie pozwala bowiem na elastyczne zarządzanie wysokością opłaty na konkretne urządzenia i nośniki, określanej w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy, pozwalając właściwemu ministrowi na wskazanie dowolnej stawki większej niż zero i mniejszej niż 3%. Nie ma żadnego uzasadnienia dla ustawowego wprowadzenia wartości minimalnej stawki, gdyż zdecydowanie zmniejszy to elastyczność i racjonalność przy określaniu wysokości opłaty w rozporządzeniu. Nie można zapominać również, że obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów dla 20 klas urządzeń i nośników przewiduje opłaty na poziomie mniejszym niż 1%. Zatem zabieg ustawowego określenia progu minimalnego opłaty na poziomie 1% może być ewidentnie odbierany jako próba podniesienia – w stosunku do stanu obecnego – opłat od wielu urządzeń i nośników przy jednoczesnym unikaniu prowadzenia analizy i debaty uzasadniającej wzrost opłaty. Zabieg taki, być może uzasadniony fiskalnie, nie broni się na gruncie aksjologii, racjonalności i zwykłej sprawiedliwości, gdyż znacznie ogranicza pole dialogu na temat wysokości opłaty, wprowadzając do systemu rozwiązanie uznaniowe i daleko nieelastyczne, gdyż wymagające interwencji ustawodawcy (Sejm, Senat, Prezydent) w przypadku gdyby się okazało, że są urządzenia lub nośniki, dla których

LEWIATAN

racjonalny poziom opłaty jest niższy niż 1% (a obecnie opłaty na poziomie mniejszym niż 1% są przecież przewidziane dla wielu urzędów i nośników).

Ponadto, aby zapewnić lepszą przewidywalność w stosunku do urzędów objętych opłatą lista takich urzędów powinna zostać zamieszczona w ustawie.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że nie znajdujemy uzasadnienia dla podniesienia maksymalnego ustawowego poziomu opłaty z obecnych 3% do projektowanych 4%. Również ta zmiana nie została poparta przekonywującą analizą i argumentacją, a domyślać się należy, że jedynym uzasadnieniem jest fiskalizm, czyli dążenie do zmaksymalizowania danin pobieranych od przedsiębiorców, którzy tej opłacie będą podlegali. Warto zwrócić uwagę, że zdaniem projektodawcy niska wartość sum rocznie zbieranych z tytułu opłaty reprograficznej jest skutkiem niskiej ściągальności tej opłaty, a nie jest spowodowana wysokością obecnie obowiązujących opłat. Projektodawca zamierza zwiększyć ściągальność opłat przez powierzenie tego zadania urzędowym skarbowym. Nie ma zatem żadnych podstaw i uzasadnienia dla jednoczesnego podniesienia wysokości ustawowego limitu opłaty, za którym idzie – jak pokazuje treść projektu rozporządzenia – automatyczne podniesienie, do poziomu maksymalnego, opłat od niemal wszystkich urzędów i nośników. Automatyzm w dążeniu do podniesienia poziomu wszystkich opłat dobrze widać, jeśli porównamy stawki z obecnie obowiązującego i projektowanego rozporządzenia:

- obecnie obowiązujące rozporządzenie przewiduje stawkę maksymalną (3%) dla 10 z łącznie 65 pozycji, co oznacza, że stawka maksymalna została przewidziana dla 15% pozycji opisujących urzędów i nośniki w obecnie obowiązującym rozporządzeniu;
- projektowane rozporządzenie przewiduje stawkę maksymalną (4%) dla 16 z łącznie 20 pozycji, co oznacza, że stawka maksymalna została przewidziana dla 80% pozycji opisujących urzędów i nośniki w projektowanym rozporządzeniu;

Podsumowując rozważania w tym zakresie widzimy potrzebę:

- usunięcia z projektu ustawy dolnej granicy wysokości stawki (celem zachowania w tym zakresie obecnie obowiązujących rozwiązań);
- określenia w projekcie ustawy górnej granicy wysokości opłaty na poziomie 3% (celem zachowania w tym zakresie obecnie obowiązujących rozwiązań);
- zdecydowanego obniżenia wysokości opłaty dla konkretnych urzędów i nośników, na gruncie projektu rozporządzenia, celem dostosowania wysokości opłaty do faktycznego przeznaczenia urzędów i nośników objętych opłatą, tak, aby fiskalizm nie był jednym kryterium, którym posłużono się przy określaniu wysokości opłaty i aby projektowane stawki były zbliżone do wysokości stawek obowiązujących obecnie (więcej na ten temat w kolejnym punkcie);
- usunięcia z listy urzędów, które nie służą do kopiowania utworów w ramach dozwolonego użytku prywatnego.

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

5. Nadmierna wysokość proponowanych stawek i niewłaściwy katalog urządzeń objętych opłatą reprograficzną

Zwracamy uwagę, że proponowane stawki są obiektywnie wygórowane. W szczególności uwzględniając fakt, że nie można zakładać, że każde korzystanie z urządzenia reprograficznego lub czystego nośnika sprowadza się do utrwalania lub zwielokrotniania utworów lub praw pokrewnych osób trzecich. Takie założenie nie znajduje pokrycia w faktach. Wiele osób korzysta z czystych nośników w celu przechowywania zdjęć, filmów rodzinnych, których sami są autorami czy innych form własnej działalności twórczej, jak też do przechowywania prywatnych dokumentów, notatek etc. Ogromna liczba materiałów utrwalanych i zwielokrotnianych nie jest w ogóle chroniona prawem autorskim z uwagi na brak cech indywidualnej twórczości. W przypadku takich materiałów nie można mówić o zasadności pobierania opłat z tytułu licencji ustawowej. Wraz z propozycją poszerzenia zakresu opłaty reprograficznej oraz podniesienia jej stawek do arbitralnie określonych wartości projektodawca nie przedstawił żadnego wyliczenia rzeczywistych strat ponoszonych przez twórców z tytułu dozwolonego użytku. Tymczasem stawka powinna uwzględniać faktyczne przeznaczenie urządzeń, być proporcjonalne do ich specyfiki i głównej funkcji oraz brać pod uwagę wpływ technologii na modele konsumpcji kultury. Czyste nośniki powinny więc być obłożone taką samą stawką jak papier kserograficzny, a do urządzeń których główną funkcją nie jest kopiowanie lub zwielokrotnianie, powinny mieć zastosowanie inne stawki niż do sprzętu przeznaczonego stricte do nagrywania (np. nagrywarka DVD/BluRay) a niektóre urządzenia powinny wręcz być usunięte z listy.

5a. Dekodery telewizji cyfrowej – szczególny przykład urządzenia objętego projektem ustawy

Polska twórczość audiowizualna zajmuje niezwykle istotną pozycję w ofercie programowej nadawców rozpowszechniających programy telewizyjne w oparciu o polskie koncesje i udostępnianych w ramach usług telewizji cyfrowej. Nadawcy komercyjni i operatorzy telewizji cyfrowej na przestrzeni kilku dziesięcioleci swojej działalności gospodarczej zawsze wspierali polską twórczość audiowizualną w różnych formach, poprzez produkcję własnych treści telewizyjnych, jak również poprzez inicjowanie i współfinansowanie różnorodnych przedsięwzięć kinematograficznych w kraju. Od wielu lat, zgodnie ze światowym trendem, nadawcy telewizyjni inwestują również w produkcję seriali pod własnym szyldem. Powyższe działania przyczyniają się w ogromnym stopniu do rozwoju polskiej twórczości audiowizualnej i zwiększenia katalogu audycji produkowanych z udziałem polskich artystów.

Równoległe do tych działań nadawcy telewizyjni oraz operatorzy telewizji cyfrowej partycypują już obecnie w bardzo istotnym zakresie w finansowaniu branży twórczej i artystycznej, ponosząc z tego tytułu ogromne koszty. Nadawcy i operatorzy platform satelitarnych uiszczają opłatę audiowizualną w wysokości 1,5% na PISF, jak również inne daniny publiczne związane z prowadzoną działalnością, w tym wielomilionowe opłaty na rzecz organizacji zarządzających prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Rozwiązanie proponowane w projekcie ustawy w odniesieniu do dekoderek telewizji

LEWIATAN

cyfrowej grozi kolejnym, poważnym obciążeniem branży audiowizualnej. Co więcej, konieczność ograniczenia własnych inicjatyw związanych z produkcją filmową w wyniku wzrostu kosztów prowadzonej działalności na skutek przewidzianej opłaty, odbędzie się ze szkodą dla branży artystycznej.

Konfederacja Lewiatan wyraża stanowczy sprzeciw wobec proponowanych regulacji zawartych w projekcie ustawy, które prowadzą do drastycznego zwiększenia obciążeń w odniesieniu do dekoderek oferowanych abonentom w ramach usługi telewizji cyfrowej, jako urządzeń nierozzerwalnie związanych i niezbędnych do odbioru treści telewizyjnych.

Objęcie dekoderek telewizji cyfrowej opłatą reprograficzną stanowi przykład regulacji będącej przejawem nadmiernego fiskalizmu, przewidzianej w całkowitym oderwaniu od mechanizmu oferowania tych urządzeń oraz ich przeznaczenia w ramach usługi telewizji cyfrowej.

1) Dekoder telewizji cyfrowej – specyfika urządzenia służącego do odbioru treści audiowizualnych w ramach usługi telewizji cyfrowej

a) charakter usługi płatnej telewizji cyfrowej, w ramach której udostępniany jest dekodek

Dekoder jest urządzeniem umożliwiającym odbiór cyfrowego sygnału telewizyjnego, niezbędnym do uzyskania przez abonenta dostępu do kanałów telewizyjnych, w tym do rozpowszechnianych w nich treści audiowizualnych pozyskanych przez dostawcę usługi na mocy licencji. W celu efektywnego skorzystania z oferty telewizji cyfrowej niezbędne jest zatem posiadanie odpowiedniego sprzętu (dekodera) oraz uprawnień do odbioru określonego pakietu kanałów inkorporowanych na karcie do dekodera. Bez dekodera klient nie może korzystać z usługi, a funkcjonalność dekoderek umożliwia ich działanie wyłącznie z usługą oferowaną na rynku przez operatora telewizji cyfrowej.

Korzystanie z dekodera jest więc de facto kwestią wtórną w stosunku do nabycia i korzystania z usługi płatnej telewizji cyfrowej i stanowi jedynie środek do realizacji głównego celu, czyli odbioru opłaconych treści audiowizualnych. **W tym kontekście należy podkreślić, że dekodek telewizji cyfrowej nie jest urządzeniem nabywanym przez abonenta w celu dokonywania utrwaleń czy zwielokrotnień utworów w ramach użytku prywatnego.** Przedmiotem działalności operatora telewizji cyfrowej nie jest bowiem sprzedaż czy najem dekoderek w celu ich wykorzystywania do zwielokrotniania treści, lecz świadczenie usług telewizyjnych w modelu licencyjnym i abonamentowym w oparciu o niezbędne do tego urządzenie.

b) model udostępniania dekoderek telewizji cyfrowej

Zestaw składający się z dekodera oraz karty stanowi nośnik usługi telewizji cyfrowej, a sprzedaż lub wynajem dekodera jest świadczeniem pomocniczym w stosunku do świadczenia głównego. Świadczenie usług telewizji i udostępnienie dekodera są świadczeniami ściśle ze sobą powiązаныmi, nierozzerwalnymi. Z perspektywy abonentów, otrzymują oni w praktyce jedną usługę, tj. dostęp do płatnych programów telewizyjnych na podstawie zawartej umowy.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

Służebna rola dekodera w udostępnianiu przez operatora treści audiowizualnych przekłada się z kolei na oferowanie tego urządzenia abonentom w modelu wysoce promocyjnym - sprzedaż lub wynajem dekodera nie stanowią samodzielnych czynności gospodarczych, jak ma to miejsce w przypadku innych urządzeń umożliwiających nagrywanie lub kopiowanie utworów objętych listą urządzeń w Załączniku nr 1 do rozporządzenia. W odróżnieniu od innych urządzeń, sprzedaż czy wynajem dekodera z funkcją nagrywania nie stanowi dla operatora samodzielnego źródła przychodów, a celem obecnie stosowanego modelu dystrybucji dekodera jest jak najmniejsze obciążenie abonentów kosztami korzystania z urządzenia, bez którego odbiór kanałów telewizyjnych nie jest możliwy.

Projektowane rozwiązanie w odniesieniu do dekoderek zostało niestety przyjęte w oderwaniu od interesów odbiorców i stanowi istotne zagrożenie dla funkcjonującego modelu świadczenia usług telewizyjnych. Z tego względu apelujemy o uwzględnienie specyfiki dekodera telewizji cyfrowej z funkcją nagrywania jako urządzenia służącego w swojej istocie do odbioru opłaconych przez operatora i abonenta treści audiowizualnych w ramach usługi telewizji cyfrowej.

c) brak dozwolonego użytku prywatnego - rozwiązanie prowadzące do bezpodstawnego obciążenia podwójną opłatą

Konstrukcja dozwolonego użytku osobistego przyjęta w polskim prawie oznacza możliwość korzystania z chronionego prawem autorskim utworu bez konieczności uzyskiwania zgody podmiotu uprawnionego oraz bez konieczności uiszczenia wynagrodzenia w związku z eksploatacją utworu.

Opłata reprograficzna ma zapewnić twórcom oraz uprawnionym z tytułu praw pokrewnych rekompensatę z tytułu potencjalnej straty, jaką mogliby ponieść z tytułu utrwalania i kopiowania utworów chronionych prawem autorskim w ramach dozwolonego użytku osobistego.

Dekoder telewizji cyfrowej ujęty na liście urządzeń w Załączniku nr 1 do rozporządzenia MKiDN w sprawie typów urządzeń i nośników, od których pobiera się opłatę i wysokości opłat jest urządzeniem umożliwiającym abonentowi płatnej telewizji odkodowanie i odbiór treści audiowizualnych, za dostęp do których uiszcza opłatę na rzecz dostawcy tej usługi. Z kolei operator (dostawca usługi) udostępnia utwory audiowizualne w swojej ofercie w modelu licencyjnym, posiadając upoważnienie podmiotu uprawnionego, w tym zgodę na stosowane systemy kodowania i zabezpieczeń treści, których elementem jest dekodek, oraz uiszczając w zamian stosowne wynagrodzenie.

Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika, że dłużnikiem z tytułu godziwej rekompensaty jest podmiot wyrządzający szkodę twórcy poprzez zwielokrotnianie utworu bez jego zgody, który zasadniczo jest zatem zobowiązany do zapłaty godziwej rekompensaty związanej z wyrządzoną przez niego szkodą. W konsekwencji, brak podstawy prawnej do zrekompensowania twórcom faktu, iż korzystanie z dekodera z funkcją nagrywania ogranicza przychody twórcom.

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że objęcie dekodерów cyfrowych telewizji cyfrowej listą urządzeń i nośników, od których pobiera się opłatę jest rozwiązaniem nie znajdującym uzasadnienia, a przez to wysoce niesprawiedliwym i dyskryminującym operatorów telewizji cyfrowej, którzy wprowadzają na rynek krajowy dekodery z funkcją nagrywania.

Zgodnie z art. 20i projektu Ustawy *Minister właściwy do spraw kultury określi, w drodze rozporządzenia typy urządzeń i nośników oraz wysokość opłat, mając na uwadze cenę danego urządzenia i zakres jego wykorzystywania w ramach dozwolonego użytku osobistego*. Jest zatem oczywistym, że wyżej opisane przeznaczenie dekodera telewizji cyfrowej oraz jego wykorzystywanie w modelu licencyjnym, a zatem wyłącznie w ramach posiadanego zezwolenia oraz uiszczanego wynagrodzenia na rzecz podmiotów uprawnionych, wyłącza możliwość pobierania opłaty reprograficznej od tego rodzaju urządzeń.

Dekoder jest urządzeniem warunkującym dostęp do treści audiowizualnych oferowanych za zgodą i za wynagrodzeniem uiszczanym uprawnionym, udostępnianym jako część usługi płatnej telewizji cyfrowej i działającym wyłącznie w ramach tej usługi. Są to elementy, które w sposób zasadniczy odróżniają ten typ urządzenia od urządzeń przeznaczonych wyłącznie do utrwalania utworów (np. nagrywarka CD, DVD, BluRay i podobne urządzenia), jak również od urządzeń wprowadzanych do obrotu niezależnie i w całkowitym oderwaniu od utworów, do których utrwalania lub kopiowania mogą być wykorzystywane (inne urządzenia wymienione w Załączniku nr 1 do rozporządzenia).

Wobec tego, iż nie ma uzasadnienia do objęcia opłatą reprograficzną dekodерów telewizji cyfrowej z funkcją nagrywania, apelujemy o ich wykreślenie z listy urządzeń przewidzianej w Załączniku nr 1 do rozporządzenia.

W przypadku jednak gdyby powyższy postulat nie spotkał się ze zrozumieniem Projektodawcy apelujemy o zmiany w treści Załącznika nr 1 do rozporządzenia zgodnie z poniższymi postulatami:

5b. Komputery przenośne i stacjonarne

Konfederacja Lewiatan chce by sprzęt komputerowy został wyłączony z opłaty reprograficznej (poz. 5 i 6 w tabeli tzn. komputery stacjonarne i przenośne).

Komputery przenośne i stacjonarne nie powinny zostać objęte opłatą reprograficzną

Komputery stacjonarne i przenośne odegrały kluczową rolę w utrzymaniu sprawnego działania gospodarki i nauczania zdalnego podczas pandemii COVID-19. Trwałe zmiany w funkcjonowaniu przedsiębiorstw spowodowane pandemią przewidują m. in. zwiększony udział pracy zdalnej. Już dziś wiele firm przewiduje hybrydowy model pracy. Oznacza to wykorzystanie zarówno komputerów biznesowych kupowanych przez przedsiębiorstwa jak i nabywanych przez osoby prywatne do nauki i pracy zdalnej. Wzrost ceny tych urządzeń spowodowany ew. wprowadzeniem ich do tabeli urządzeń objętych opłatą reprograficzną może spowodować proces zmian w modelu pracy, przyczynić się

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

do spowolnienia wzrostu gospodarczego, a tym samym zmniejszenia konkurencyjności polskiej gospodarki. Proszę zwrócić uwagę na fakt, że Polska jest krajem, w którym wiele międzynarodowych firm ma swoje centra usługowe i ośrodki badań. Wprowadzenie opłaty reprograficznej na komputery może przyczynić się pośrednio do zwiększenia kosztów pracy bardzo dużej grupy firm zatrudniających wysoko wykwalifikowanych pracowników w Polsce.

Dodatkowo wzrost kosztów zakupu komputerów spowodowany obciążeniem ich opłatą reprograficzną może przyczynić się do niemożliwości zrealizowania Krajowego Planu Odbudowy (KPO). W KPO są np. zawarte ceny notebooków np. dla projektów zakupu sprzętu dla edukacji. Nieunikniony wzrost cen komputerów, który nastąpi w przypadku obciążenia ich opłatą reprograficzną może doprowadzić do tego, że KPO nie zostanie zrealizowane w planowanym zakresie.

Poniżej przedstawiamy propozycję modyfikacji tabeli opłat (zmiany zaznaczono czerwoną czcionką):

Lp.	Typ urządzenia lub czystego nośnika	Wysokość opłaty w %
1	Zestaw urządzeń audio lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-2
2	Radio z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-0,5
3	Odtwarzacz audio lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-2,5
4	Inne urządzenie audio lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-2,5
5	Komputer stacjonarny	4 (cztery)
6	Komputer przenośny (w tym laptop, netbook, notebook), tablety i podobne urządzenia	4 (cztery)
7	Nagrywarka CD, DVD, BluRay i podobne urządzenia	4-3
8	Telewizor z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-0,5
9	Dekoder telewizji cyfrowej z funkcją nagrywania	4-0,5

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

10	Odtwarzacz wideo lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych	4-2,5
11	Komputerowy nośnik pamięci masowej (dysk twardy, SSD i podobne nośniki)	4-1
12	Przenośny elektroniczny nośnik pamięci (pendrive, karta pamięci i podobne nośniki)	4-1
13	Zapisywalna płyta optyczna (płyta CD, DVD, BluRay i podobne nośniki)	4-1
14	Zapisywalny cyfrowy nośnik pamięci wideo (kaseta, taśma i podobne nośniki)	4-1

Wnioskujemy też o włączenie tabeli urządzeń objętych opłatą reprograficzną do projektu ustawy.

6. Wadliwa konstrukcja opisu urządzeń i nośników objętych opłatą

Należy również zwrócić uwagę, że kategorie urządzeń, którymi posługują się załącznik nr 1 i 2 projektu rozporządzenia, zostały stworzone w sposób wadliwy, gdyż z wykorzystaniem dwóch różnych kryteriów, co powoduje, że różne punkty załączników zawierają się w sobie albo tworzą zbiory o częściach wspólnych, co będzie negatywnie wpływało na praktyczne stosowanie tych przepisów, zarówno po stronie podmiotów zobowiązanych do zapłaty jak i po stronie administracji skarbowej. Należy bowiem zwrócić uwagę, że część punktów załącznika nr 1 do projektu rozporządzenia została skonstruowana przez opis funkcji, jakie posiada dane urządzenia – chodzi tu o następujące pozycje: 1 – 4 oraz 10, przykładowo „odtwarzacz wideo lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych”. Jednocześnie szereg innych punktów załącznika nr 1 do projektu rozporządzenia został stworzony nie przez opis posiadanych funkcji, a przez nazwę urządzenia – chodzi tu o następujące pozycje: 5 – 9, przykładowo „komputer przenośny”. W efekcie powstaje sytuacja, w które to samo urządzenie może zostać zakwalifikowane jako podlegające opłacie w ramach więcej niż jednego punktu z projektu rozporządzenia, bowiem przykładowo komputer przenośny może zostać zakwalifikowany jako urządzenie podlegające opłacie na podstawie punktu 6 („komputer przenośny”) załącznika nr 1, ale również w ramach punktu 10 („odtwarzacz wideo lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych”). Nie jest także jasne, dlaczego stworzono osobne pozycje dla dwóch bardzo podobnych i częściowo pokrywających się kategorii, tj. poz. 4 tabeli 1

„odtwarzacz audio lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych” oraz poz. 10 teŹe tabeli „odtwarzacz wideo lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych”. Sytuacja taka nie daje się pogodzić z paradygmatem pewności i jednoznaczności przepisów prawa, gdyż będzie prowadziła do wykluczających się interpretacji, co będzie miało szczególnie dotkliwie negatywne znaczenie w przypadku urzędzeń objętych dwoma albo większą ilością punktów z załączników do rozporządzenia, jeśli dla punktów tych przypisana będzie różna stawka opłaty.

Nie sposób również nie zauważyć problemu, jakim przy zaproponowanej konstrukcji projektu rozporządzenia będzie pobieranie podwójnie opłaty za to samo urządzenie. Dotyczy to w szczególności tych sytuacji, w których projekt rozporządzenia przewiduje opłatę od określonego urządzenia, które jest sprzedawane nie tylko samodzielnie, ale również jako części innego urządzenia, za które projekt rozporządzenia również przewiduje opłatę. Przykładowo na gruncie projektowanego rozporządzenia sytuacja taka może mieć miejsce w przypadku pobrania opłaty od ceny komputera stacjonarnego (pozycja 5 załącznika nr 1 do projektu rozporządzenia), podczas gdy w skład komputera stacjonarnego wchodzi zawsze „komputerowy nośnik pamięci masowej [...]” (HDD, SSD – pozycja 11 załącznika nr 1 do projektu rozporządzenia) oraz często „nagrywarka CD, DVD, BluRay [...]”, za które to komponenty również pobrana będzie opłata, na wcześniejszym etapie dystrybucji. W efekcie od urzędzeń takich jak dyski twarde komputera (HDD, SDD) czy nagrywarki CD / DVD opłata będzie pobierana dwa razy – raz w momencie wprowadzenia na rynek krajowy dysku czy nagrywarki, drugi raz w momencie sprzedaży komputera stacjonarnego, w skład którego będą wchodziły te urządzenie. Na gruncie projektu rozporządzenia tego typu przypadków i przykładów można znaleźć więcej. Z przyczyn oczywistych porządek prawny nie może dopuszczać pobierania tej samej opłaty więcej niż jeden raz od tego samego urządzenie. W związku z powyższym istnieje potrzeba takiego preredagowania przepisów projektu rozporządzenia, aby wyeliminować przypadki, w których:

- poszczególne pozycje projektowanego rozporządzenia, opisujące kategorie urzędzeń i nośników, zawierają się w sobie albo się między sobą „krzyŹują”;
- opłata będzie pobierana więcej niż raz od tego samego urządzenie.

7. Potrzeba zapewnienia pewności prawnej w zakresie nieobejmowania opłatą smartfonów oraz co do rodzajów urzędzeń.

JuŹ teraz, na gruncie przedłoŹonych do konsultacji przepisów projektu rozporządzenia można dojść do wniosku, Źe smartfony nie będą objęte opłatą, gdyż nie zostały wymienione wprost w załącznikach do rozporządzenia i nie wpisują się wprost i jednoznacznie w Źadną z kategorii urzędzeń wymienionych w załącznikach 1 i 2 do projektowanego rozporządzenia. Niestety przedłoŹone do konsultacji publicznych propozycje zapisów projektu rozporządzenia są w kilku punktach na tyle niejednoznaczne (więcej na ten temat w poprzednich punktach niniejszego stanowiska), Źe w przyszłości mogą pojawić się

nieuzasadnione, ale niedające się wykluczyć rozszerzające interpretacje, prowadzące – wbrew woli projektodawcy – do prób objęcia opłatą smartfonów i przyjmowania rozszerzającej wykładni na etapie egzekwowania opłat. Ryzyko takie może pojawić się w szczególności na kanwie następujących punktów projektu rozporządzenia:

- „inne urządzenie audio lub audio-wideo z funkcją nagrywania lub odtwarzania nośników zewnętrznych” (punkt 4 załącznika nr 1 do projektowanego rozporządzenia);
- „komputer przenośny (w tym laptop, netbook, notebook), tablet i podobne urządzenia” (punkt 6 załącznika nr 1 do projektowanego rozporządzenia);
- „cyfrowe aparaty fotograficzne z niewymienialnymi obiektywami” (punkt 5 załącznika nr 2 do projektowanego rozporządzenia);

Przepisy załączników do projektu rozporządzenia, a w szczególności powyżej przytoczone punkty, powinny zostać zmienione tak, aby z załączników tych jednoznacznie wynikało, że żaden punkt załącznika 1 czy 2 nie dotyczy smartfonów. W tym celu przytoczone powyżej przepisy należy zmienić co najmniej tak, aby z punktu 6 załącznika nr 1 do projektu rozporządzenia („komputer przenośny (w tym laptop, netbook, notebook), tablet i podobne urządzenia”) usunąć słowa „... i inne podobne urządzenia”, natomiast „tablety” przenieść do odrębnego punktu, tak, aby usunąć obecną w projekcie rozporządzenia sugestię, że tablety są „komputerami przenośnymi” (co jest niezgodne z powszechnym rozumieniem pojęcia „komputer przenośny” i co mogłoby prowadzić do daleko idących interpretacji rozszerzających pojęcie „komputerów przenośnych”). Ponadto, w naszej ocenie istnieje również potrzeba dodania do projektu rozporządzenia przepisu wprost stanowiącego, że smartfony nie są objęte opłatą, a co najmniej dodanie do uzasadnienia projektu rozporządzenia zdania jednoznacznie stwierdzającego, że smartfony nie mieszczą się w żadnym punkcie załączników 1 i 2 projektowanego rozporządzenia, a co za tym idzie nie są objęte opłatą. Zmiany takie powinny zagwarantować, że projekt ustawy oraz projekt rozporządzenia na poziomie legislacyjnym będzie zgody z publicznymi deklaracjami przedstawicieli Rządu o świadomym i zamierzonym nieobejmowaniu opłatą smartfonów na gruncie projektowanych przepisów. Jednocześnie w pełni podziwiamy stanowisko Rządu i Prezydenta, że smartfony nie powinny być objęte projektowaną opłatą.

8. Zastrzeżenia co do proponowanego przekazania inkasa i egzekucji opłat reprograficznych pod właściwość urzędów skarbowych. Zapewnienie mechanizmu skutecznej ściągalsności opłaty reprograficznej od podmiotów spoza UE.

Zgłaszamy także wątpliwości, czy zastosowanie dla opłat reprograficznych administracyjnego/skarbowego trybu pobierania i egzekwowania należności jest uzasadnione. Opłaty reprograficzne i opłaty od czystych nośników nie są daninami publicznoprawnymi, ani opłatami administracyjnymi. Są to opłaty o charakterze cywilnoprawnym i należą do kategorii spraw cywilnych

podlegających kognicji sądów powszechnych (cywilnych). Do tej pory inkaso ww. opłat było prowadzone przez organizację zbiorowego zarządzania.

Z uzasadnienia projektu wynika, że powodem przekazania inkasa i egzekucji opłat reprograficznych pod właściwość urzędów skarbowych jest zarzut ich niskiej egzekwowalności. Taki argument podważa działalność organizacji zbiorowego zarządzania oraz uderza w cały system sądów cywilnych i ich skuteczności. Może też budzić wątpliwości, dlaczego opłaty reprograficzne mają być delegowane do trybu administracyjnego a inne opłaty cywilnoprawne, np. alimenty, już nie. Dodatkowo, w sytuacjach spornych, to kwestie cywilnoprawne i interpretacja przepisów prawa autorskiego będzie mieć kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia. Sprawy te powinny podlegać pod właściwość nowo powstałych Sądów Własności Intelektualnej, a nie być rozpoznawane przez administrację skarbową, która nie ma niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie interpretacji tak specjalistycznych przepisów cywilnoprawnych (prawa autorskiego). Uważamy, że proponowany w projekcie mechanizm inkasowania i egzekwowania opłat reprograficznych i opłat od czystych nośników tworzy niebezpieczny precedens, który może nadmiernie obciążać administrację skarbową i narusza fundamentalny dla systemu prawnego podział sporów na sprawy cywilne, karne i administracyjne, rozpoznawanych przez odpowiednie sądy.

Dodatkowo Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia **mechanizmów skutecznej ścigalności opłaty reprograficznej od podmiotów spoza UE.**

- Dotychczas skuteczność poboru opłaty reprograficznej była bardzo niska, co zauważył sam ustawodawca w uzasadnieniu do projektu ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego.
- Naszym zdaniem potrzeba zachowania równowagi rynkowej i konkurencyjności między przedsiębiorcami krajowymi i spoza UE (szczególnie w kontekście obrotu elektroniką objętą zakresem przedmiotowym niniejszego projektu) wymaga stworzenia **lepszyc mechanizmów skuteczności ścigalności opłaty reprograficznej od podmiotów spoza UE.**

9. Nieuzasadnione pominięcie w procesie konsultacji przedsiębiorców, na których ma ciążyć obowiązek wniesienia opłaty.

Z OSR wynika, że projekt jest efektem roboczych konsultacji ze środowiskiem artystycznym w trakcie Ogólnopolskiej Konferencji Kultury. Dziwi i niepokoi fakt, że w przypadku projektu o tak istotnym wpływie ekonomicznym na przedsiębiorców, zrzeszające ich organizacje nie zostały zaproszone do konsultacji na etapie prac roboczych, tak jak niejednokrotnie w przeszłości miało to miejsce w przypadku innych projektów procedowanych z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (obecnie także Sportu).

LEWIATAN

10. Termin wejścia w życie przepisów.

Zwracamy uwagę, że projekt nie uwzględnia aspektów praktycznych dotyczących np. ram czasowych zamówień na produkcję niektórych urządzeń, w przypadku, których cykl produkcyjny wynosi nawet 16 miesięcy na development i kilka lat na dostawy. W tym kontekście zasadne jest wydłużenie *vacatio legis* rozporządzenia do co najmniej 1 stycznia 2023. Wcześniejsze wprowadzenie tak wysokich opłat sprawi, że wiele podmiotów polskich, które już zakontraktowały dostawy urządzeń nie mogą uwzględnić w rozliczeniach opłaty od wprowadzenia urządzeń na rynek krajowy i w efekcie będą zmuszone przerzucić ją na konsumenta.

Konfederacja Lewiatan, KL/223/163/AM/2021

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

